

**De kracht van sport en bewegen
benutten voor een vitale samenleving
binnen Enkhuizen.**

kadernota sport en bewegen 2030

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Samen Vooruit	3
1.1 De kadernota als kompas	3
1.2 Interactief proces: Gemeenschappelijk kader en gezamenlijke inzet	4
1.3 Opbouw van de kadernota Sport en Beweging en leeswijzer	5
2. Relevante kaders voor het sport- en beweegbeleid	6
2.1 Alleen samen komen wij vooruit	6
2.2 Beleid rijksoverheid: Participatiesamenleving	6
2.3 Van sport naar dagelijks bewegen	6
2.4 Relatie met andere beleidsvelden: de Wmo als kader	6
3. Thuis in Enkhuizen	8
3.1 Gewenste situatie: De maatschappelijke waarde sport & bewegen	8
3.2 Sportieve infrastructuur	8
3.3 Krachtige verenigingen	10
3.4 Open sociale netwerken: Nieuw aanbod voor nieuwe groepen	10
3.5 Vrijwilligers	10
4. Opvoeden en opgroeien in Enkhuizen	12
4.1 Gewenste situatie: De pedagogische waarde van sport en bewegen	12
4.2 Sport en bewegen op en rond school	13
4.3 Aandacht voor de jeugd: Een veilig sportklimaat	13
4.4 Benutten en versterken van eigen kracht van jongeren	14
5. Drempels weg in Enkhuizen	15
5.1 Gewenste situatie: Gezondheids- en maatschappelijke waarde sport en bewegen	15
5.2 Een fit en vitaal leven iedereen	15
5.3 Verbinden van sport & zorg	17
6. Samenwerking	18

Samenvatting

De gemeente Enkhuizen staat de komende jaren voor nieuwe uitdagingen. De gemeente krijgt er veel nieuwe taken bij en tegelijkertijd wordt er van bewoners een grotere rol verwacht, in de zogenaamde participatiesamenleving. In de toekomst verandert de rol van de overheid van het realiseren van oplossingen naar het stimuleren van het eigen initiatief. De gemeente heeft in de Wmo-nota 2013-2016 en de gezondheidsnota 2013-2016 al een duidelijk kader geschetst, ook waar het de samenhang met het sport- en beweegbeleid betreft.

Het belang van sport is daarbij tweeledig. Enerzijds vinden veel mensen het leuk om te sporten en te bewegen bij een vereniging, samen met vrienden of in de vrije natuur. De sociale netwerken binnen sport en bewegen, zowel de vriendenteams als de sportverenigingen geven al jaren invulling aan de participatiesamenleving. Anderzijds is sport en bewegen een middel dat kan bijdragen aan een vitale samenleving zowel wat betreft een gezonde leefstijl als de leefbaarheid in wijken en buurten.

Het college heeft daarom besloten om het huidige sport- en beweegbeleid tegen het licht te houden en de koers voor de toekomst te bepalen. Uitgaande van de vraag hoe de vitale samenleving eruitziet in Enkhuizen is de kadernota Sport en Bewegen 2030 opgesteld. In de kadernota wordt aangegeven waar de gemeente naar toe wil op het gebied van sport en bewegen. Welke rol heeft de gemeente zelf en welke rol is weggelegd voor bewoners, verenigingen en andere partijen.

In september 2014 is een startbijeenkomst geweest met alle betrokkenen waar een aantal relevante thema's zijn benoemd. Deze thema's zijn de afgelopen periode uitgewerkt in de voorliggende kadernota.

De kadernota kan gezien worden als een kompas dat richting geeft maar niet stuurt. Bewoners en maatschappelijke organisaties hebben nadrukkelijk het stuur in handen als het gaat om het realiseren van de door hen gewenste vitale samenleving. Het is daarbij van belang om te bepalen wat de gezamenlijke ambities zijn voor de lange termijn. Bij de uitwerking is samenwerking tussen alle betrokkenen cruciaal. Binnen het kader krijgen betrokkenen de ruimte om samen de meest doeltreffende aanpak te bepalen.

Met de kadernota wordt verwacht de kracht van sport en bewegen optimaal te benutten bij het realiseren van de gewenste vitale samenleving in 2030.

1. Samen Vooruit

1.1 De kadernota als kompas

In de gemeente Enkhuizen wonen in 2014 ongeveer achttienduizend inwoners op een oppervlakte van 116,04 km², waarvan 103,62 km² water (CBS, 2014). Het aantal inwoners blijft groeien tot ruim 20.100 inwoners in 2025. Het aantal ouderen in Enkhuizen daarbij groeit relatief sneller dan landelijk en regionaal. In Enkhuizen neemt het aantal inwoners ≥ 65 jaar met 62% toe tot ruim 4.400 inwoners. Bij de cultuur en traditie van onze stad past een goed voorzieningenniveau, ook op het gebied van sport en bewegen.

Een gezonde en actieve leefstijl wordt bereikt door sport en bewegen. Sport leert wat winnen en verliezen is en draagt bij aan het ontwikkelen van normen en waarden. Sport genereert een positief zelfbeeld, betere prestaties en een groter verantwoordelijkheidsgevoel. Sport draagt bij aan democratisch burgerschap, de sociale binding tussen mensen en geeft mensen de mogelijkheid te participeren in de samenleving. Naast de wedstrijd- en competitiesport zijn er daarbij andere sportvormen zoals fitness en hardlopen. Steeds meer in de belangstelling staat het integreren van bewegen in het dagelijks leven. Vaak is bewegen een (onbewust) onderdeel van ons dagelijks leven en juist deze vorm van bewegen willen wij stimuleren, onder meer door een beweegvriendelijke omgeving.

Tegelijkertijd is de maatschappelijke trend dat een gemeente steeds minder het beleid en de uitvoering centraal organiseert. De zogenaamde 'kanteling' vraagt van zowel de burger als de gemeente een vraaggerichte benadering. Hierbij staan de mogelijkheden van inwoners centraal en wordt verwacht dat mensen zelf of samen met hun netwerk problemen oplossen en pas in laatste instantie een beroep doen op de overheid. Tegelijkertijd blijkt er bij maatschappelijke partners een behoefte aan een gemeentelijke visie die enige richting geeft. De gemeente als vertegenwoordiger van de gemeenschap heeft een aantal gesprekken gevoerd, om te komen tot een gemeenschappelijk kader tot 2030. De kadernota kan gezien worden als een kompas dat richting geeft maar niet stuurt. Bewoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties hebben nadrukkelijk het stuur in handen als het gaat om het realiseren van de door hen gewenste samenleving.

Waarom 2030?

Er is om verschillende redenen gekozen om een kadernota op stellen tot 2030.

- a) Sportspecifiek:
Vanwege de visie én investeringsplannen die de gemeente en verenigingen hebben ontwikkeld voor sportpark Immerhorn en gaan ontwikkelen voor de binnensport accommodaties.
- b) Lokaal toekomstbeeld:
Vanwege de Stadsvisie Enkhuizen 2030 waarin inwoners, ondernemers, de jeugd, verenigingen, stichtingen en andere betrokkenen samen met de gemeente hebben nagedacht over de toekomst van Enkhuizen en een wensbeeld voor 2030 hebben opgesteld.
- c) Landelijke trends: "De kanteling"
De professionalisering in veel sectoren (zorg, onderwijs, jeugdzorg, Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten) heeft geleid tot te hoge kosten en een afhankelijkheid van de inwoners. Het streven is om terug te gaan naar de structuren van lang geleden waarin bewoners meer grip hadden op deze sectoren en hun eigen leven. Sport is de maatschappelijke sector waar deze professionaliseringsgolf aan voorbij is gegaan. De aanwezige vrijwilligersstructuur biedt kansen voor verbindingen met andere beleidsterreinen. Zowel de kanteling als het bouwen van nieuwe structuren kost veel tijd.

1.2 Interactief proces: Gemeenschappelijk kader en gezamenlijke inzet

1.2.1 De werkwijze

Met het ontwikkelen van een kader tot 2030 probeert de gemeente Enkhuizen enerzijds een gezamenlijke visie op de lange termijn te formuleren en anderzijds de lokale gemeenschap (bewoners, verenigingen en maatschappelijke partners) de vrijheid te geven om zelf een aanpak te ontwikkelen en te implementeren. De kadernota biedt hiervoor drie elementen:

1. De inhoudelijke uitwerking van doelen per thema.
2. Het formuleren van mogelijke ambities. De ambities geven richting aan het gezamenlijk uitwerken van een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma. Deze ambities kunnen helpen om te bepalen wat ieder voor zich kan bijdragen aan het gemeenschappelijke doel. De vraag is dan, wat moet er nu gebeuren, om ervoor te zorgen, dat in 2030 de volgende ambitie.....is gerealiseerd. Wat kan ik/mijn organisatie daar aan bijdragen in de komende twee jaar.
3. Een procesbeschrijving waarin de samenwerking tussen gemeenten en gemeenschap centraal staat bij het realiseren van het uitvoeringsprogramma. Met jaarlijks een werkconferentie waar de werkwijze wordt besproken, de resultaten worden geëvalueerd, lessen worden getrokken en het programma voor komend jaar wordt bijgesteld.

De kadernota probeert verenigingen, bewoners en organisaties te prikkelen om pilotprojecten te starten. Het stimuleren van het maatschappelijke initiatief leidt tot meer maatwerk en het bewandelen van nieuwe wegen. De behaalde resultaten, tijdens de uitvoeringsperiode, zijn de basis voor de nieuwe uitvoeringsprogramma's. De nadruk op maatwerk en de regierol speelt in op het uitgangspunt van de gemeente om mensen "in hun kracht te zetten" zodat zij de kennis, houding en vaardigheden hebben om zelf de regie te nemen. In goede tijden maar ook wanneer zij kwetsbaar zijn. Vanzelfsprekend blijven er wel gemeentelijke voorzieningen voor hen die het echt nodig hebben.

Bij het opstellen van de thema's is getracht om een aantal ambities te benoemen, waarmee periodiek de vooruitgang kan worden geëvalueerd. Ambities dienen tevens als inspiratie aan de gemeenschap om hun rol en bijdrage aan de gestelde doelen te bepalen.

De werkwijze om te komen tot concrete acties is als volgt;

1. Gemeente stelt het kader op voor een aantal thema's en benoemt beoogde beleidseffecten.
2. Per thema wordt een samenwerkingsverband gevormd dat samen met de gemeente invulling geeft aan de stappen die gezet moeten worden om gestelde ambities te realiseren. De samenstelling van dit samenwerkingsverband kan in de loop van de tijd variëren.
3. Samenwerkingsverband analyseert probleem, benoemt wat sport en bewegen hiervoor kan betekenen en formuleert en implementeert oplossingsrichting waarbij wordt benoemd wat men wil bereiken de komende twee jaar, inclusief concrete doelstellingen.
4. Dit wordt vastgesteld in een tweejarig uitvoeringsprogramma.
5. Tijdens de werkconferentie worden resultaten gepresenteerd/geëvalueerd, worden lessen getrokken en bijstellingen voor het jaar daarop besproken.

1.2.2 Samenwerkingspartners

Met verschillende organisaties en personen zijn gesprekken gevoerd ter voorbereiding op de kadernota. Op 30 september 2014 is het proces gestart tijdens een bijeenkomst waar alle betrokkenen aanwezig waren van sportvereniging tot welzijnsorganisatie. Het proces liep parallel met de oprichtingsfase van Sport Beweegt!. Met dit samenwerkingsverband zijn verschillende gesprekken gevoerd, daarbij is ervoor gekozen dat Sport Beweegt! de kadernota op hoofdlijnen beoordeeld maar vooral een rol ziet in de uitvoering.

1.2.3 Huidige beschikbare beleidsinstrumenten

Binnen de gemeente Enkhuizen zijn momenteel de volgende beleidsinstrumenten beschikbaar:

- Vanuit de brede impuls combinatiefuncties, wordt de buurtsportcoach onder andere ingezet op het verbinden van organisaties, verenigingen en bewoners gericht op de in de kadernota genoemde thema's.
- Subsidieregelingen (zie kader)
- Het multifunctionele gebruik van accommodaties
- GGD (subsidie voor jeugdgezondheidszorg, met uitzondering van verplichte onderdelen JGZ)
- Stichting Welzijn Enkhuizen (Wel Wonen)

Het past niet in de kadernota om heel concreet te beschrijven op welke wijze middelen/instrumenten worden ingezet. Het doel van deze werkwijze is dat mensen en organisaties een zekere vrijheid hebben om keuzes te maken waarbij de gemeente toets of het past binnen het opgestelde kader.

Op 7 april 2015 is de nieuwe Algemene Subsidieverordening 2016 en het Subsidiebeleidskader 2016-2019 vastgesteld. In navolging daarop is het noodzakelijk om nieuwe subsidieplafonds vast te stellen, als ook de nieuwe subsidieregelingen. Jaarlijks wordt het subsidieplafond vastgesteld door de raad.

Met de nieuwe subsidiesystematiek wordt lokaal initiatief gestimuleerd. Het staat symbool voor de nieuwe rol van de gemeente. De kadernota sport en bewegen biedt inspiratie op een aantal thema's voor het ontwikkelen van relevante ideeën en projecten waarvan bewoners en lokale organisaties vinden dat die bijdragen aan de door hen gewenste ideale samenleving.

1.3 Opbouw van de kadernota Sport en Bewegen en leeswijzer

Sport en bewegen in de gemeente Enkhuizen maakt onderdeel uit van beleid dat een vitalere samenleving nastreeft voor haar inwoners. Dat beleid is vastgelegd in nota's waarin een integrale aanpak centraal staat. Voor het uitwerken van deze kadernota is gekozen om het sport- en beweegbeleid te verbinden met lokale beleidsnota's Wmo en Gezondheid. De volgende programma's en vastgestelde nota's zijn van belang voor het formuleren van het beleidskader "sport en bewegen".

- Wmo beleidsplan 2013-2016,
- Gezondheidsbeleid 2013-2016,
- Beleidskader transitie van AWBZ naar Wmo,
- Beleidskader "Zorg voor Jeugd" 2014-2018 en
- Implementatienota naar lokale uitvoering van de Wmo 2015 en de Jeugdwet.

Hoofdstuk 2 behandelt de relevante landelijke en lokale kaders voor het sport- en beweegbeleid van de gemeente Enkhuizen.

Tijdens de startbijeenkomst voor alle sportverenigingen, sportaanbieders, ouderenbonden en welzijnswerk, zijn de drie thema's uit de Wmo nota geconcretiseerd in vier speerpunten die voor de toekomst van de sport in Enkhuizen van belang zijn:

- Krachtige verenigingen (thema: Thuis in Enkhuizen) zie hoofdstuk 3
- Open Sociale netwerken (thema: Thuis in Enkhuizen) zie hoofdstuk 3
- Thema: Opgroeien en opvoeden in Enkhuizen zie hoofdstuk 4
- Thema: Drempels weg in Enkhuizen (*tijdig inspelen op ouder worden*) zie hoofdstuk 5

In hoofdstuk 6 worden de samenwerkingspartners benoemd die kunnen bijdragen aan de uitwerking. Bij alle thema's geldt dat de wensen en behoeften van inwoners leidend zijn, niet alleen wat betreft het aanbod van activiteiten, maar vooral wat betreft de eigen inzet. Elk hoofdstuk begint met een schets van de gewenste situatie en eindigt met een beschrijving van de werkwijze. Daarbij wordt de bijdrage van sportverenigingen en de samenwerking met maatschappelijke organisaties die nodig is beschreven. In het document worden twee typen kaders gebruikt, kaders met een dikke rode rand met aanvullende informatie en per thema een *licht kader* waarin ambities zijn beschreven.

2. Relevante kaders voor het sport- en beweegbeleid

2.1 Alleen samen komen wij vooruit

Het maken van de kadernota 'sport en bewegen' doet de gemeente niet alleen. Op diverse niveaus heeft de gemeente partners die invloed uitoefenen op haar sportbeleid. Buiten de gemeentegrenzen door partners als de Rijksoverheid, de provincie Noord-Holland en direct omliggende gemeentes. Binnen de gemeentemuren door andere beleidsvelden, zoals gezondheid, jeugd, onderwijs, recreatie, maatschappelijke ontwikkeling en ruimtelijke ontwikkeling. Het is daarnaast een belangrijke voorwaarde dat maatschappelijke partners en sportaanbieders ook betrokken worden bij de ambities in de kadernota Sport en Bewegen. Met ingang van 1 januari 2015 staat de gemeente voor nieuwe uitdagingen op het gebied van jeugdhulp, participatie en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015. Dit zijn (deels) taken die voorheen bij het Rijk en de Provincie waren belegd. Hierdoor komen de wensen en behoeften van bewoners centraal te staan. Mensen dienen in eerste instantie zelf invulling te geven aan hun leven. Dit creëert vrijheid maar vraagt tegelijkertijd ook een grote eigen verantwoordelijkheid.

2.2 Beleid rijksoverheid: Participatiesamenleving

De Rijksoverheid heeft sport en bewegen hoog op de agenda staan. Ook zij hanteren de insteek dat bewegen verder reikt dan sporten an sich en ze is van mening dat bewegen ingezet kan worden om verbindingen met andere beleidsvelden te leggen. Tevens is de overheid van mening dat het mogelijk is om via bewegen een breder netwerk te creëren, waardoor het individu minder afhankelijk is van professionals, maar eerder steun zoekt in de samenleving. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) wil de lokale sportinfrastructuur versterken en sport en bewegen volwaardige plaatsen geven binnen het gemeentelijk beleid. VWS wil naar verbreding van het sportbeleid, door een integrale aanpak met andere beleidsterreinen en een vroegtijdige betrokkenheid van 'het veld'. Beleidsbepalers op verwante beleidsterreinen, bijvoorbeeld onderwijs, welzijn en ruimte, worden geacht 'sport-inclusief' te denken bij het ontwikkelen van beleid.

2.3 Van sport naar dagelijks bewegen

Uit gegevens van NOC*NSF blijkt dat van alle Nederlanders ongeveer een derde lid is van een officiële sportbond. In Enkhuizen is dit slechts 23% (NOC*NSF, 2012). Dat is op zichzelf een punt van aandacht. De afgelopen 20 jaar zijn er ook andere sportvormen populair geworden, zoals fitness en hardlopen. De niet-traditionele sportvormen zijn relatief populair, maar niet verbonden met sportverenigingen. Tegelijkertijd is een heel groot deel van de bevolking (59%) niet sportief actief (Zorgatlas, 2014). Het is een grote uitdaging om een deel van hen te stimuleren om gebruik te maken van de traditionele sportinfrastructuur. Maar voor een deel zullen andere vormen van bewegen ontwikkeld moeten worden om de drempels weg te nemen. Het kan om heel laagdrempelige activiteiten in een verzorgingstehuis gaan, of het beter inrichten van de openbare ruimte zodat ook bewegen in het dagelijks leven kan worden ingebed. Het landelijke motto daarbij is: "*de gezonde keuze is de gemakkelijke keuze*".

In de kadernota wordt een breed sportbegrip gehanteerd. Het omvat klassieke (top)sport zoals voetbal, tennis en zeilen, maar ook laagdrempelige bewegingsactiviteiten en sociale sporten, waarbij naast het presteren de concentratie verbetert en het netwerk verstrekt wordt, zoals bridge en biljarten.

2.4 Relatie met andere beleidsvelden: de Wmo als kader

Vaststaat dat sport en bewegen een middel is om andere doelen na te streven. Zo worden sport en bewegen ingezet door de gemeente Enkhuizen om de bewoners te bewegen tot een gezonde levensstijl en tot deelname aan de samenleving. De Wmo nota is daarom het kader voor de sport en beweegnota, maar ook in andere nota's zoals de gezondheidsnota, worden sport en bewegen genoemd als bijdrage aan de oplossing aan de grote uitdagingen waarvoor de gemeenschap in Enkhuizen geplaatst wordt.

De visie van Enkhuizen op het gebied van Wmo kan worden geïllustreerd met de volgende quote; *De inwoner van Enkhuizen voert zelf de regie over zijn/haar leven met een gemeente die dat stimuleert en daar waar nodig ondersteunt. Niet zorgen voor, maar zorgen dat. En compensatie in plaats van recht op een voorziening. Deze visie vraagt om een omslag in denken en doen. Een Kanteling in het denken over de Wmo waarbij de eigen kracht het nieuwe vertrekpunt is en waarbij een voorziening geen doel op zich is, maar een middel om het afgesproken resultaat te bereiken* (Wmo-nota, blz. 12).

De relatie tussen Wmo beleid en sport en bewegen in de gemeente Enkhuizen:

De uitgangspunten van het sport-, gezondheids- en Wmo beleid komen voor een belangrijk deel overheen. Sport is een goede manier om mee te doen en vergroot de gezondheid. Het is daarom van belang dat algemene sportvoorzieningen zich meer richten op mensen met beperkingen en ouderen. Dat betekent dat ook deze voorzieningen in fysiek en sociaal opzicht toegankelijk zijn voor deze doelgroep. Door in de uitvoering van de Wmo, bijvoorbeeld bij dagactiviteiten, te sturen op activiteiten die bijdragen aan een gezonde leefstijl, wordt een grote bijdrage geleverd aan het tegengaan van overgewicht en obesitas, juist bij kwetsbare groepen. Ouderen die actief zijn, bijvoorbeeld door middel van vrijwillige inzet blijven langer gezond. Dit zijn slechts enkele voorbeelden die duidelijk maken hoezeer de inzet vanuit de Wmo, en het gezondheidsbeleid elkaar versterkt. (Wmo-nota, blz. 11)

Een leefbare samenleving staat of valt met het bewustzijn dat er gezorgd wordt voor mensen die, al dan niet tijdelijk, meer problemen of tegenslag ervaren dan zij zelf kunnen oplossen. De ambitie is dat het sociale klimaat in Enkhuizen zo is dat mensen voor elkaar zorgen en in geval van nood een beroep kunnen doen op de gemeente. In de Wmo nota (blz. 12) wordt dit als volgt verwoord: *Naast het ontvangen van hulp, kan juist het helpen van iemand anders voldoening en energie geven. Als gemeente doen we dan ook een beroep op iedereen in Enkhuizen om zich in te zetten voor anderen. Dat kan via het vrijwilligerswerk. (...) Het doen van vrijwilligerswerk kan mensen helpen voor wie het belangrijk is om sociaal actief te zijn of te worden.*

3. Thuis in Enkhuizen

Het thema 'Thuis in Enkhuizen' behelst binnen de kadernota sport en bewegen twee zaken, namelijk;

- 1) Krachtige verenigingen op multifunctionele accommodaties zijn zelf in staat om knelpunten op te lossen en zijn een mogelijke partner in het sociaal domein,.
- 2) Open sociale netwerken, waardoor een nieuw aanbod voor nieuwe doelgroepen kan ontstaan. Om tot deze twee doelen te komen, is het van belang om de fysieke en sociale infrastructuur optimaal in te richten.

3.1 Gewenste situatie: De maatschappelijke waarde sport & bewegen

Op het gebied van Thuis in Enkhuizen streeft de gemeente er naar in 2030 de volgende doelen te hebben gerealiseerd;

- Sport en bewegen dragen in Enkhuizen aantoonbaar bij aan het verbeteren van de conditie en cognitie en maken het mogelijk voor mensen om langer zelfstandig te leven.
- Sport- en beweegactiviteiten worden ingezet om burgers te stimuleren een actieve rol in de buurt/wijk te vervullen.
- Multifunctioneel gebruik van beschikbare en laagdrempelige sportvoorzieningen.
- Enkhuizers worden gestimuleerd om bewegen in te bedden in het dagelijks leven.
- De sfeer en cultuur van een sportvereniging zorgen ervoor dat leden zich inzetten voor de vereniging. Vriendschappen worden er gevormd.
- Ongeorganiseerde sporten en bewegen heeft ook een grote maatschappelijke waarde. Je kunt bijvoorbeeld gaan wandelen in je wijk, dat is leuk, gezond en samen met anderen nog gezellig ook. Wandelen en sporten kunnen met themaroutes in de openbare ruimte worden gestimuleerd.
- Sport en bewegen worden ingezet als preventieve voorziening.

Sport en bewegen worden breed ingezet ter bevordering van de sociale samenhang, ter bevordering van een gezonde leefstijl en participatie van burgers.

3.2 Sportieve infrastructuur

3.2.1 De basis voor sport en bewegen

De gemeente faciliteert een sportinfrastructuur (binnen- en buitensportaccommodaties en openbare ruimte) passend in de aard en omvang van de gemeente Enkhuizen. Dit maakt onlosmakelijk onderdeel uit van het sport- en beweegklimaat in de gemeente. Voor de gemeente is het belangrijk dat iedereen aan zijn favoriete sport- of beweegactiviteit kan deelnemen. Dat betekent dat er voorzieningen zijn voor de traditionele georganiseerde sport, maar ook voor andere laagdrempelige bewegingsvormen. Waar mogelijk nemen inwoners zelf (een deel) van de verantwoordelijkheid voor het realiseren en onderhouden van die voorzieningen. Een belangrijk aandachtspunt is het betrekken van zo veel mogelijk inwoners als sporter, als vrijwilliger of als toeschouwer. Daarnaast is het inbedden van bewegen in het dagelijks leven van vitaal belang.

De leefbaarheid en sociale samenhang van Enkhuizen worden door de initiatieven vanuit het verenigingsleven in stand gehouden en waar mogelijk versterkt.

3.2.2 Lange termijn visie op sportaccommodaties

In juli 2011 is het accommodatie- en vastgoedbeleidsplan "Maatschappelijke meerwaarde door financiële optimalisering" door de raad op de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- Capaciteitsvragen worden binnen de bestaande accommodatiestructuur opgelost.
- Noodzakelijke nieuwbouw, renovatie en uitbreiding van maatschappelijke accommodaties en sportvelden worden zoveel mogelijk op een multifunctionele wijze gerealiseerd.
- Alle maatschappelijke accommodaties zijn voorzien van een structureel sluitende exploitatie. In geval van nieuwbouw, renovatie en uitbreiding wordt een goede bezetting van de accommodatie aantoonbaar gemaakt en wordt aangetoond hoe ontmoeting hierin wordt gefaciliteerd.

Buitensportaccommodaties

Bij de buitensportaccommodaties zijn het afgelopen jaar grote stappen gezet. Voor sportpark Immerhorn is een accommodatievisie opgesteld dat een beeld geeft hoe het sportpark er over 15 jaar uit kan zien. Het is een voorbeeld van nieuwe aanpak waarin de gemeente en verenigingen samen de toekomst van het sportpark gaan vormgeven, zowel inhoudelijk als financieel. Het nieuwe sportpark moet vooral een sociale omgeving worden waar jong en oud elkaar ontmoeten. De visie geeft aan dat de grootste wens van de vier hoofdgebruikers is om drie kunstgrasvelden aan te leggen en wel zodanig dat alle clubs er vanaf september 2015 gebruik van kunnen maken. Het visiedocument is in de raadsvergadering van 7 april 2014 vastgesteld.

In Enkhuizen zijn de volgende buitensportaccommodaties: sportpark 't Rietbos, sportpark Immerhorn, mountainbikeparcours op en rond de Bult, fitnessstuintje de Stiefeltûn en Visvereniging "Ons Genoegen".

Binnensport accommodaties

In het 2^e halfjaar 2016 wordt een vergelijkbaar visiedocument binnensportaccommodaties opgeleverd. Sporthal de Drecht en Gymzaal de Wiekslag zijn ouder dan veertig jaar. Functionele vernieuwing van deze accommodaties is gewenst. Het aanbod van binnensportaccommodaties wordt zoveel mogelijk afgestemd op de behoefte met in achtneming van bovengenoemde uitgangspunten.

In Enkhuizen zijn de volgende binnensportaccommodaties: Sporthal de Drecht, Sportzaal de Sprong, Gymzaal de Wiekslag en een Gymzaal in de Bonte Veer. Sporthal de Drecht, Sportzaal de Sprong, sportpark 't Rietbos, Recreatiebad Enkhuizerzand en Gymzaal de Wiekslag.

Buitensportaccommodaties worden multifunctioneel ingezet te worden.

Er zijn levendige en levensvatbare binnensportaccommodaties in Enkhuizen.

3.2.3 Bewegen in het dagelijks leven

Bewegen in het dagelijks leven is van groot belang voor het fysiek en mentaal in vorm houden van de inwoners van Enkhuizen, temeer er een grote stijging van het percentage ouderen wordt verwacht (CBS, 2014). Steeds meer onderzoeken bekrachtigen het positieve effect van bewegen op lichaam en geest (Scherder, 2014¹). Met name dementie zal de komende jaren een groter probleem vormen, in combinatie met het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. De theorie van prof. Scherder geeft aan dat bewegen je niet alleen fysiek profijt oplevert, maar ook de hersenactiviteit stimuleert.

Het inbedden van bewegen in het dagelijkse leven gaat verder dan alleen het sporten: mensen moeten verleid worden om trap te lopen, met de fiets boodschappen te gaan doen, een blokje om te lopen in het weekend of een actieve vorm van recreatie op te zoeken, bijvoorbeeld dansen.

In dit kader past de ontwikkeling van een zogenaamde beweegvriendelijke omgeving. Daarbij gaat het om het leggen van verbindingen tussen de sociale component (activiteitsaanbod en participatie van burgers) en de fysieke component (de ruimtelijke voorziening). De directe woonomgeving moet als het ware uitnodigen tot sporten en bewegen voor jong en oud. Speerpunten die hieruit voortkomen zijn;

- Voldoende recreatieve routes.
- Een beweegvriendelijke omgeving.

Het inbedden van bewegen in het dagelijkse leven is van groot belang. De gemeente heeft hierbij een voorwaardenscheppende rol.

¹ <http://www.alzheimer-nederland.nl/nieuws/onderzoek/2014/februari/prof-erik-scherder-over-bewegen.aspx>

In Enkhuizen is de gezonde keuze, de gemakkelijke keuze.

3.3 Krachtige verenigingen

Verenigingen zijn ontzettend belangrijk voor het leven in Enkhuizen. Zij bieden niet alleen de gelegenheid om tal van sporten te beoefenen, maar ze zijn bovendien sociale netwerken, waar mensen elkaar ontmoeten en elkaar leren kennen. De sportverenigingen hebben in het verleden aangetoond dat zij uitstekend in staat zijn om voor en door de leden hun sportaanbod te organiseren. De sport is daarmee een voorbeeld voor het functioneren van de participatiesamenleving. Toch blijkt uit landelijk onderzoek dat verenigingen een aantal knelpunten hebben. De vier belangrijkste zijn al jaren ledenwerving- en ledenbehoud, vrijwilligers, financiën en accommodaties. Uit de inventarisatie onder voorzitters van sportverenigingen in juni 2014, bleek in Enkhuizen het behouden van jeugdleden het grootste knelpunt te zijn. Krachtige verenigingen zijn in staat om deze knelpunten veelal zelf op te lossen. Waar dat niet haalbaar is kan samen met de gemeente (veelal in de vorm van een sportbuurtcoach) gekeken worden naar mogelijke oplossingen.

Vanwege de sterke maatschappelijke positie van verenigingen zijn er veel verbindingen mogelijk met allerlei doelen in het sociaal domein. Daarom investeert de gemeente, samen met de verenigingen in de accommodaties. Daarnaast is ook het versterken van de sociale infrastructuur van belang.

Verenigingen in Enkhuizen zijn krachtig. Dat betekent dat zij in eerste instantie zelf in staat zijn om knelpunten op te lossen op het gebied van leden, vrijwilligers of accommodatie. Waar nodig weten zij ondersteuning te vinden bij elkaar, de sportbond of de gemeente (sportbuurtcoach).

3.4 Open sociale netwerken: Nieuw aanbod voor nieuwe groepen

Voor het bereiken van doelen binnen het sociale domein is het van belang dat er voor de doelgroep waarin veel uitval voorkomt een sportief aanbod wordt gecreëerd. Middels krachtige sportverenigingen kunnen nieuwe doelgroepen zoals ouderen of inactieve inwoners worden bereikt. Om deze doelgroep te bereiken dient de vereniging te voldoen aan een viertal voorwaarden;

- De accommodatie moeten voldoen aan de eisen van de doelgroep.
- Er dient een betekenisvolle activiteit aangeboden te worden, die aansluit bij de behoefte van de doelgroep,
- Ontmoeting is een belangrijk element met als doel onderdeel worden van een sociaal netwerk,
- Er is goede begeleiding die rekening houdt met de mogelijkheden van de doelgroep.

Bij de organisatie van de activiteit en begeleiding van de doelgroep is samenwerking met het welzijnswerk een belangrijke succesfactor.

Er zijn open sociale netwerken die geschikt en bereikbaar zijn voor verschillende doelgroepen

3.5 Vrijwilligers

Vrijwilligers zijn de drijvende kracht bij sportverenigingen en onmisbaar. In de praktijk blijkt dat het voor sportverenigingen lastig is om vrijwilligers te vinden en aan zich te binden. Dit heeft een relatie met de rol die de achterban van het lid speelt bij de sportvereniging, hier is een afname in te zien. We zien bijvoorbeeld dat een afname is van ouders die actief betrokken zijn bij de vereniging van hun kind. De gemeente wil daarom extra inzetten op het stimuleren van het vrijwilligerswerk. Door juist ouderen te benaderen voor vrijwilligerswerk is het mogelijk om ouderen uit het sociale isolement te halen, of de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Hierdoor ontstaat een win, win situatie. De gemeente wil verenigingen ondersteunen om hierop in te spelen, verder wil de gemeente een mogelijkheid creëren waar vrijwilligers hun aanbod kunnen doen.

Vrijwilligerswerk is vanzelfsprekend. Potentiële vrijwilligers worden gestimuleerd en gefaciliteerd

4. Opvoeden en opgroeien in Enkhuizen

Binnen het kader opvoeden en opgroeien in Enkhuizen staan de volgende punten centraal;

- 1) Sport en bewegen op en rond school.
- 2) Een veilig sportklimaat.
- 3) Benutten en versterken van eigen kracht van jongeren.

4.1 Gewenste situatie: De pedagogische waarde van sport en bewegen

In de gewenste situatie kunnen kinderen veilig en sportief opgroeien in Enkhuizen. Vanaf de basisschool wordt begonnen met participeren aan voldoende en uitdagende sportactiviteiten. Zo zijn gymlessen professioneel verzorgd en zijn er voldoende naschoolse sport- en beweegactiviteiten. Daarnaast is er voor alle kinderen een veilig sportklimaat en wordt de eigen kracht van de jeugd optimaal benut en versterkt middels diverse sportondersteuningsprojecten. Sport draagt bij aan democratisch burgerschap. Niet alleen thuis en op school, maar ook de sportvereniging draagt bij aan de overdracht van waarden en normen aan de jeugd. Zij zorgt er mede voor dat de jeugd de waarden en normen eigen maakt, opdat zij straks als volwaardige burgers kunnen functioneren in de samenleving. De jeugd krijgt hierdoor een groter verantwoordelijkheidsgevoel.

Kinderen en jongeren in Enkhuizen groeien veilig op en kunnen sporten en bewegen op een manier die zij leuk en uitdagend vinden. Hierbij wordt de eigen kracht van de jeugd optimaal benut en versterkt.

Om tot bovenstaande doelstelling te komen is er een aantal ambities die de gemeente samen met haar inwoners wil realiseren.

- Er zijn voldoende voorzieningen bij de vereniging, de school en in de wijk.
- Aandacht voor bewegen en gezonde leefstijl tijdens en tussen schooltijd, ter preventie van overgewicht en een ongezonde leefstijl.
- Er zijn voldoende voorzieningen op het gebied van jeugd- en jongerenwerk, kinderopvang, onderwijs, en sport- en speelvoorzieningen.
- Kinderen kunnen veilig opgroeien en er worden voldoende ontplooiingsmogelijkheden, passend bij zijn/haar mogelijkheden geboden.
- Sportaanbieders, jongerenwerkers betrekken jongeren op de middelbare school bij het sport- en beweegaanbod.
- Minder jongeren stoppen met sporten in hun pubertijd, door aanbod fris en attractief te houden/maken. Hier ligt een belangrijke taak voor het welzijnswerk (in het bijzonder tienerwerk).

De gemeente heeft een faciliterende rol als het gaat om;

- Investeren in voorzieningen, speel- en sportvoorzieningen, jeugd- en jongerenwerk, kinderopvang en onderwijs.
- Voorkomen van overlast, door het organiseren van sport- en beweegprojecten in de buurt, afgestemd op de vraag van jeugd en jongeren.
- Vrijwilligers en professionals die zich richten op jeugd en jongeren te scholen in het vroegtijdig signaleren van problemen en daar adequaat op kunnen reageren.

4.2 Sport en bewegen op en rond school

De laatste jaren zijn er meerdere onderzoeken uitgevoerd naar de effecten van sport en bewegen op en rond school. Een van deze onderzoeken, uitgevoerd door het Mulier Instituut (2014)², wijst uit dat voldoende bewegen positieve gevolgen heeft voor onder andere aandacht, concentratie, motivatie en het gedrag van kinderen in de klas. Daarnaast is er een sterk bewijs dat sport en bewegen een positieve en causale effect heeft op de motorische en beweegvaardigheden van de fitheid van kinderen. Kortom sport en bewegen op en rond de school zorgt voor positieve effecten op lichaam en geest van de jeugd.

Om bovenstaande redenen ondersteunt Enkhuizen op een drietal onderdelen:

- 1) Ondersteuning van sport binnen het bewegingsonderwijs: Te denken valt aan ondersteuning tijdens gymlessen door bewegingsconsulenten volgens de lesmethode Gympedia³.
- 2) Naschoolse sport- en bewegingsactiviteiten: De jongeren- en opbouwwerker organiseren verschillende bewegings- en sportactiviteiten in de wijk. Een deel van deze formatie wordt ingezet onder de paraplu van de buurtsportcoach. Verder krijgt de bewegingsconsulent in het basisonderwijs (zie vorig punt) een aantal uren extra voor de functie van buurtsportcoach. Dit is noodzakelijk om vanuit de naschoolse activiteiten verbindingen te kunnen leggen met de wijk, sportverenigingen en het onderwijs.
- 3) Schoolzwemmen: Een deel van de combinatiefunctie wordt uitgevoerd ten behoeve van het "nieuwe" schoolzwemmen en naschoolse sport- en bewegingsactiviteiten in het zwembad. Als basis voor een actieve deelname aan de zwemcultuur voor nu en in de toekomst.

Om bovenstaande activiteiten te borgen is een overeenkomst getekend tussen schoolbesturen, sportservice en gemeente voor de periode augustus 2013 tot en met juli 2016.

Bij sport en bewegen op en rond school staat het kind centraal en wordt behalve fysiek, ook sociaal-emotioneel en cognitief een veilig leerklimaat aangeboden, waarin plezier, zelfstandig werken, samenwerken en zelfvertrouwen belangrijke kernwaarden zijn.

4.3 Aandacht voor de jeugd: Een veilig sportklimaat

In een veilig sportklimaat kan iedereen sporten en bewegen met een fijn gevoel. Daarbij draait het om het verbeteren van het sociale klimaat op en rond de sport⁴. In de sport leert de jeugd omgaan met spelregels, normen en waarden. Sporten en bewegen biedt mogelijkheden aan alle kinderen en jongeren. Toch is dit niet voor alle kinderen vanzelfsprekend, zij kunnen drempels ervaren die hen verhindert om hun weg te vinden. Dat kunnen financiële drempels zijn of zij voelen zich er niet thuis of worden niet geaccepteerd. Deze kinderen en jongeren verdienen extra aandacht. Iedereen in de omgeving van deze kinderen en jongeren is alert op deze drempels en weet om te gaan met afwijkend gedrag.

Trainers, coaches en begeleiders in de jeugdsport zijn geschoold op het versterken van de teamspirit, verhogen van het zelfvertrouwen en het omgaan met conflicten. Wanneer de trainer, coach of begeleider voor het kind geen oplossing kan bieden is de weg naar de professional bekend.

² <http://beheer.nisb.nl/cogito/modules/uploads/docs/75291414765620.pdf>

³ Gympedia is een digitale methode bewegingsonderwijs op de iPad waarin plezier, zelfstandig werken, samenwerken en zelfvertrouwen belangrijke kernwaarden zijn. De basisscholen in Enkhuizen werken allen volgens deze lesmethode.

⁴ NOC*NSF, 2015. <http://www.nocnsf.nl/veilig sportklimaat>

4.3.1 Jeugdhulp

Met de decentralisaties zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. Binnen het beleidskader 'Zorg voor de jeugd' is geen aparte passage opgenomen over sporten en bewegen. Ondanks het ontbreken van deze passage is alom bekend dat sport en bewegen een opvoedkundig bevorderende werking heeft. De laagdrempelige en toegankelijke rol van sport en bewegen biedt een ieder alle mogelijkheden om zich te ontwikkelen en zijn of haar talenten te etaleren. Sport en bewegen binnen de Jeugdhulp zal met name een rol kunnen spelen binnen het CJG netwerk waar opgroei- en opvoedondersteuning geboden wordt. Sportaanbieders kunnen gezien worden als een voorziening in de nulde lijn gezondheidszorg ofwel de niet-professionele hulpaanbieders en –verleners.

4.4 Benutten en versterken van eigen kracht van jongeren

Jeugdleden zijn niet meer weg te denken uit onze sportcultuur. Ze blijken een groot aandeel te hebben in het voortbestaan van een vereniging. Zowel het behoud, als de werving van nieuwe (jeugd)leden gaat een belangrijke plaats innemen in het beleid van een vereniging. Jeugdparticipatie speelt hierin een belangrijk rol. Door de jeugd inspraak te geven bij zaken die hen aangaan binnen de vereniging, voelen zij zich meer betrokken in de samenleving. Juist bij de sportvereniging is dit van belang, omdat veel jongeren afhaken. Het vergroten van de betrokkenheid kan er toe leiden dat zij langer lid blijven en beter participeren in de samenleving.

Sport en bewegen draagt bij aan participatie en sociale binding van de jeugd.

Jeugdparticipatie is in de samenleving en binnen de sportverenigingen geïntegreerd.

5. Drempels weg in Enkhuizen

Binnen het thema drempels weg in Enkhuizen richten we ons vooral op de inwoners die (nog) niet in staat zijn om op eigen kracht deel te nemen in de samenleving. Het gaat daarbij om de doelgroepen; vitale ouderen, minder vitale ouderen, inwoners met gezondheidsproblematiek en inwoners met een sociale achterstand (bijvoorbeeld inwoners met een lage Sociaal Economische Status). In de gewenste situatie is de zelfredzaamheid van deze doelgroepen aanzienlijk verbeterd, waardoor de druk op de professionele hulp wordt verlicht. Op dit thema is sport en bewegen alleen een middel. Het is aan betrokken partners binnen dit thema om de kracht van sport en bewegen te benutten. Sport en bewegen is niet leidend, het is dienend. Het vormen van een krachtige, relevante, samenwerkingsverbanden is juist op dit thema cruciaal.

5.1 Gewenste situatie: Gezondheids- en maatschappelijke waarde sport en bewegen

Een deel van de Nederlanders beweegt te weinig en dat heeft allerlei negatieve gevolgen. Als iedereen regelmatig zou sporten en bewegen, zou men zich fitter, gezonder én mentaal beter voelen. Een gezonde leefstijl voor jong en oud betekent ook dat de kosten van de gezondheidszorg zullen dalen. Daarom is dagelijks (meer) bewegen belangrijk. Waar de afgelopen tien- tot vijftien jaar het beleid gericht is geweest op alle inwoners, is in de toekomst een accentverschuiving gewenst naar het gericht in beweging krijgen van kwetsbare en/ of risicogroepen. De effecten van sport en bewegen moeten zich op dit gebied nog worden bewezen, maar er zijn sterke aanwijzingen dat het stimuleren van de geestelijke en lichamelijke conditie bijdraagt aan een betere kwaliteit van het leven.

In de gewenste situatie zijn er passende initiatieven voor ouderen in het algemeen en voor kwetsbare en risicogroepen in het bijzonder.

De gemeente en professionele partners kunnen bestaande initiatieven faciliteren en indien nodig nieuwe ontwikkelingen stimuleren. In principe wordt daarbij aangesloten bij de krachten in de samenleving. Waar dat gewenst is kan de gemeente ook tijdelijk het initiatief nemen.

De gemeente en professionele partners faciliteren initiatieven en stimuleren waar nodig nieuwe ontwikkelingen om drempels weg te nemen, zodat een ieder kan participeren binnen sport en bewegen.

5.2 Een fit en vitaal leven iedereen

5.2.1 Een fit en vitaal leven voor ouderen in Enkhuizen

Zoals aangegeven, is het van belang dat de ouderen zowel geestelijk als fysiek zo vitaal mogelijk blijven. Onder andere door sport en bewegen ook voor de ouderen bereikbaar te stellen is dit te realiseren. Hierin is ook een taak weggelegd voor de welzijnsorganisatie. Bijvoorbeeld door ouderen beter te koppelen aan het sociale netwerk van sportverenigingen is dit mogelijk. Uit gegevens van de GGD (Gezondheidsatlas, 2010) blijkt dat in Enkhuizen 59.8% van de 65+ers zijn/haar gezondheid als goed tot zeer goed ervaren. Ruim één derde van de inwoners in Enkhuizen ervaart zijn/haar gezondheid dus niet als goed/zeer goed.

Doordat ouderen geïntegreerd zijn in het sociale netwerk, in de wijk of op en rond de vereniging is hun sociale netwerk versterkt.

De gezondheidservaring van ouderen is verbeterd.

Bijdrage van de sportverenigingen

Met vrijwilligersorganisatie en het welzijnswerk worden (prestatie)afspraken gemaakt over voldoende aanbod, afgestemd op de vraag. Benut het kapitaal van de verenigingen:

- * Betekenisvolle activiteiten
- * Accommodaties
- * Sociaal netwerk

Hoe kan de begeleiding van vereniging en doelgroep georganiseerd worden? Welke bijdrage leveren de maatschappelijke organisaties die (eind)verantwoordelijk zijn voor dagbesteding en/ of doelgroep? Hoe betrek je bijvoorbeeld jonge ouderen bij het sociale netwerk van de vereniging.

Mobiliteit van onze ouderen

Onder de snelheid van 0.6 meter per seconde neemt de kans op vallen exponentieel toe, wordt de onzekerheid groter, en zullen minder vitale ouderen eerder kiezen om thuis te blijven, niet meer zelf boodschappen te doen of een blokje te gaan wandelen. Daardoor wordt het sociale isolement groter, en is er een grotere behoefte aan ondersteuning vanuit het netwerk.

We streven er naar dat ouderen tot op hoge leeftijd voldoende bewegen.

5.2.2 Een fit en vitaal leven voor inwoners met een beperking

Onder een beperking verstaan we zowel fysieke gezondheidsproblemen, alsmede psychische gezondheidsproblemen. Algemeen bekend is dat voldoende dagelijks bewegen bijdraagt aan lichamelijke gezondheid. Voor de doelgroep die te maken heeft met fysieke gezondheidsproblemen is het daarom van belang dat zij diverse sport en bewegen mogelijkheden hebben. Daarnaast zijn er ook inwoners die te maken hebben met psychische gezondheidsproblemen. Sport en bewegen is voor deze doelgroep een middel om, ondanks de beperking, te participeren in de samenleving. Uit onderzoek van de GGD (Gezondheidsatlas, 2012), blijkt dat 56.2% van de volwassenen in Enkhuizen te maken heeft met één of meer langdurige aandoeningen. Voor ouderen ligt dit percentage op 81.9%.

Ook blijkt uit de gegevens dat 1 op de 10 inwoners te kampen heeft met ernstig overgewicht. Voor de inwoners met een beperking is Aangepast Sporten een mogelijkheid om in aanraking te komen met sport en bewegen. Daarnaast bieden de programma's binnen Aangepast Sporten ook een houvast voor een gezonde levensstijl in het dagelijks leven (bijvoorbeeld informatie over gezonde voeding).

Samenwerkingsverband Aangepast Sporten

Enkhuizen heeft zich, net als de zes andere West-Friese gemeenten, aangesloten bij het samenwerkingsverband Aangepast Sporten. Op basis hiervan is in Enkhuizen één regiomedewerker inzetbaar voor zowel sporters met een beperking, als ook verenigingen en instellingen. De regiomedewerker ondersteunt daarnaast sportverenigingen bij het ontwikkelen van aanbod voor deze specifieke doelgroepen. Ook begeleidt hij/zij sporters naar dit aanbod.

Inwoners met een beperking komen in aanraking met sport en bewegen, waardoor de zelfredzaamheid verbeterd.

5.2.3 Een fit en vitaal leven voor inwoners met een laag inkomen.

Tot inwoners met een laag inkomen worden inwoners met een lage Sociale Economische Status gerekend. Sport en bewegen zijn middelen om deze inwoners dichter bij de samenleving te brengen. Uit landelijk onderzoek blijkt dat een lage sportdeelname samenhangt met het inkomen, opleidingsniveau en de gezondheid. Het landelijk beleid is specifiek gericht op stimuleren van groepen die een of meerdere achterstanden hebben. Indien zij meer gaan sporten en bewegen zijn de positieve effecten het grootste. Daarnaast is het voor de doelgroep ook mogelijk om middels sport en bewegen een groter netwerk op te bouwen, waardoor diverse ontplooiingsmogelijkheden ontstaan.

Daarom is het van belang dat zowel zorg-, welzijn- als sportaanbieders deze doelgroep weet te koppelen aan sport en bewegen. Uit (landelijk) onderzoek blijkt dat verschillen in sportdeelname voor een groot deel verklaarbaar zijn door verschil in inkomen en opleiding. Daarom wil de gemeente Enkhuizen, als onderdeel van het armoedebeleid, zoveel mogelijk financiële drempels wegnemen die verhinderen dat deze doelgroep (te) weinig sport en beweegt. Zo is het voor de doelgroep mogelijk aanspraak te maken op het Sociaal cultureel participatiefonds of ondersteuning via de stichting Leergeld West-Friesland en het Jeugdportfonds.

- Het Sociaal cultureel participatiefonds verzorgt een tegemoetkoming of vergoeding voor activiteiten op het gebied van sport, cultuur of educatie. Zo krijgen gezinnen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum de kans lid te worden van een vereniging, het theater of museum te bezoeken, zonder dat dit ten koste gaat van andere noodzakelijke uitgaven.
- Stichting Leergeld West-Friesland biedt kansen aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar om te kunnen deelnemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.
- Jeugdportfonds geeft sportkansen aan kinderen vanaf 4 tot 18 jaar die leven in gezinnen waar niet genoeg geld aanwezig is om lid te worden van een sportvereniging. Voor die kinderen betaalt Jeugdportfonds de contributie en in bepaalde gevallen de sportattributen.

Zorg-, welzijn- en sportaanbieders benutten de mogelijkheden van sport en bewegen, om inwoners met een laag inkomen kansen te bieden om zich te kunnen ontplooiën.

5.3 Verbinden van sport & zorg

Signaleringsfunctie

In de gemeente Enkhuizen zijn signalen vanuit de eerstelijnszorg en andere organisaties in de wijk heel belangrijk. Dat betekent dat huisartsen en andere professionals zich bewust zijn van de belangen van sport en bewegen van de inwoners van Enkhuizen. Zij weten wanneer, en naar welke sportaanbieder, ze iemand moeten verwijzen voor wie bewegen een belangrijke verrijking van het leven zal zijn.

Dagbesteding

De gemeente zet in op een passend aanbod van dagbesteding. Ook dit behoort tot de Wmo. Een goede dagbesteding is in het bijzonder bedoeld voor die inwoners die niet in staat zijn om op eigen kracht of met behulp van een eigen netwerk een dagbesteding te vinden. We gaan er vanuit dat vrijwel iedereen op haar/zijn niveau ontplooiingsmogelijkheden heeft en dat ook hier voor geldt dat mensen sterker en weerbaarder worden als ze een zinvolle dagbesteding hebben. Sport en bewegen kunnen hieraan een bijdrage leveren.

6. Samenwerking

Mogelijke samenwerkingspartners op het gebied van sport en bewegen en de Wmo zijn;

- Sportverenigingen
- Sportservice West-Friesland
- Zorgaanbieders
- Stichting Welzijn Enkhuizen (Welwonen)
- Primair en Voortgezet Onderwijs
- Vrijwilligerscentrale West-Friesland
- Wmo Raad
- GGD Noord Holland Noord
- Stichting Doemé

Bij de vertaling van de ambities tot 2030 zullen er regelmatig werkconferenties gehouden worden. Bovenstaande samenwerkingspartners zullen daarvoor uitgenodigd worden. Tijdens die bijeenkomsten worden deze partijen gevraagd wat zij kunnen bijdragen binnen de eigen missie en visie. Welke sturende rol kan/ moet de gemeente spelen (bijvoorbeeld binnen subsidierelatie of andere beleidsinstrumenten).

De beleidsinstrumenten die de gemeente in kan zetten zijn:

- Buurtsportcoach/ combinatiefunctionaris
- Bewustwording bij maatschappelijke organisaties om de kracht van sport en bewegen te benutten voor het bereiken van hun doelen.
- Verbinden
- Goede initiatieven faciliteren middels nieuwe subsidieregeling

De rol van de buurtsportcoach

De werkwijze van de buurtsportcoach is een voorbeeld van een verbindende rol. De belangrijkste doelstelling is het vergroten van de sportdeelname en de jeugdparticipatie. De buurtsportcoach werkt daarbij samen met sportverenigingen, scholen en jongerenwerkers van andere organisaties. Binnen dit netwerk wordt periodiek de beste aanpak besproken en uitgewerkt.

Deze werkwijze wordt gebruikt in het thema Opvoeden en Opgroeien. Het kan tevens een voorbeeld zijn voor de andere twee thema's.

**Behoort bij besluit van de raad van de
gemeente ENKHUIZEN,
de dato
nummer**

De griffier,